

BRANSCHRAPPOR 2017

Fakta och utveckling för städ - och servicebranschen

BRANSCHRAPPORRT 2017

Fakta och utveckling för städ - och servicebranschen

INNEHÅLL

Förord	5
Sammanfattning	6
1. Branschstatistik	7
1.1 Företag i branschen	7
1.2 Branschens omsättning	8
1.3 Resultatutveckling	10
1.4 Avkastning	11
1.5 Marginaler	12
1.6 Soliditet	12
1.7 Kassalikviditet	13
1.8 Vinstprocent	14
1.9 Nettoomsättning per anställd	15
1.10 Antal anställda	15
1.11 Arbetsställets sektortillhörighet samt anställdas utbildning och födelse-region	17
1.12 Åldersintervall	18
1.13 Nyregistrerade företag	19
2. Undersökning bland medlemsföretag samt sammanfattning	20
2.1 Konjunktur	21
2.2 Bidrag	22
2.3 RUTavdrag	23
2.4 Offentlig upphandling	23
2.5 Auktorisation	26
2.6 Prisutveckling	27
2.7 Personalstatistik	28
2.7.1 Sjukfrånvaro	28
2.7.2 Heltid/deltid	29
2.7.3 Yrkesutbildning	29
2.7.4 Nyanställda	29
2.7.5 Kompetensutveckling	30
2.8 Standarder	31
3. Facility Services	33
3.1 Underentreprenörskap	34
3.2 Outsourcing inom offentlig sektor	35
3.3 Standardisering av Facility Management	36
4. Informationshämtning	36
4.1 Om undersökningen och definitioner	36
4.2 om branschstatistiken	36
5. Kontaktuppgifter	36

Förord

För tionde året i rad presenterar Almega Serviceföretagen en omfattande branschrapport för städ- och servicebranschen. Vi redogör för uppdaterad statistik och nyckeltal för Almega Serviceföretagens medlemsföretag och för branschen som helhet samt visar på viktiga trender och förändringar.

I denna rapport presenteras statistik från Svenskt Näringsliv, Soliditets Nordic Business Key, SCB, samt från Almegas lönestatistik. Vi följer upp branschens ekonomiska utveckling och ställer frågor om bland annat anlitande av underentreprenör, auktorisation, konkurrens och upphandling.

Vi fortsätter med statistiken kring de anställda i branschen för att uppmärksamma villkoren och ge bakgrundsinformation om denna jobbskapande bransch. Vi redogör för frågor och statistik kring facility services samt presenterar prisutvecklingen i rapporten.

Vi hoppas att rapporten skall vara till nytta för myndigheter, medlemsföretag och medlemsföretagens kunder.

Ari Kouvonon

Almega Serviceföretagen, oktober 2017

Almega Serviceföretagen är bransch- och arbetsgivarorganisation för städ- och serviceföretag med 1231 medlemsföretag varav 843 är städ- och serviceföretag, 154 är saneringsföretag och 231 är Hemserviceföretag. (september 2017) Städ- och serviceföretag representerar 87 procent av omsättningen i branschen. 150 företag är auktoriserade serviceföretag.

Sammanfattning

Städ- och servicebranschen består av 2 882 aktiebolag med sammanlagt närmare 56 000 anställda och omsatte närmare 29,4 miljarder kronor år 2015/2016. Årets branschrapport visar att företagens omsättning ökar igen efter föregående års omsättningsminskning. Almega Serviceföretagens medlemsföretag har dock haft en fortsatt omsättningsökning, men inte i samma takt som under tidigare år. Årets resultat ökar för andra året i rad.

Ännu större prispress och konkurrens bör vara orsaken till den negativa omsättningsminskningen. Statistik från SCB och vår företagsenkät visar att företagens kostnader fortsätter att öka mer än priserna på de tjänster som företagen levererar. Konkurrensen från oseriösa aktörer i branschen upplevs också som ett stort problem hos majoriteten av företagen. Upphandlingsvillkoren på städmarknaden förmår inte alltid att stänga ute oseriösa aktörer. Det är också en av förklaringarna till att majoriteten av företagen, för att förbättra lönsamheten, erbjuder kunderna närliggande tjänster som medför en mer rationell verksamhet och som kan utföras med samma personal. En utveckling som fortsätter enligt svaren i årets företagsenkät.

Andelen av Almeegas medlemsföretag som väljer att delta i offentlig upphandling har i år minskat från 46,5 procent till mindre än 40. Det är en minskning för tredje året i rad (48,6 procent är motsvarande siffra för tre år sedan). 14,3 procent av företagen deltar i stor omfattning medan 25,4 procent av företagen deltar i mindre omfattning i offentliga upphandlingar. Det råder fortfarande en enighet i branschen gällande den kritik som finns mot hur offentlig upphandling fungerar. Det är för mycket fokus på priset och för dålig uppföljning av egna ställda krav. Det kan påvisas genom att företagens omsättning från offentlig marknad minskat med närmare sex procentenheter under de två senaste åren.

De privata aktörerna står för majoriteten av de anställda (65 procent) som arbetar med städ- och servicetjänster i Sverige. Den del av städ- och servicepersonalen som är anställda inom stat, kommun och landsting (inklusive offentligt ägda företag) har minskat med 19 procentenheter sedan 2005.

1. Branschstatistik

Branschen har vuxit både vad gäller antal anställda och omsättning efter föregående års omsättningsminskning. Statistiken visar å andra sidan att lönsamheten för företagen ökar men att omsättningen per årsanställd minskar för Almegas Serviceföretagens medlemmar. Rörelsemarginalen har minskat för Almegas medlemsföretag, men har ökat något för hela städ- och servicebranschen jämfört med föregående år.

Branschen består av 2 882 aktiebolag, 79,1 procent av dessa har 9 eller färre anställda. Bland de närmare 56 000 anställda som finns i branschen är åldersfördelningen jämn. Av de anställda är 76 procent kvinnor och 24 procent män inom privat sektor. Som jämförelse redovisas även vissa siffror för Almegas Serviceföretagen, som förutom städ- och serviceföretag även innefattar FM-företag, Hemserviceföretag och Saneringsföretag. Sammanlagt har Almegas Serviceföretagen 1231 medlemsföretag, varav 843 är städ- och serviceföretag, 235 Hemserviceföretag och 154 är Saneringsföretag (september 2017). I denna rapport är inte Hemserviceföretag och Saneringsföretag medtagna.

Almegas Städ- och serviceföretag representerar 87 procent av omsättningen i branschen. Företagen erbjuder allt fler tjänster och allt fler upphandlare efterfrågar ett bredare tjänsteerbjudande.

Statistiken har inhämtats under september år 2017 och motsvarar huvudsakligen brutna kalenderbokslut för 2015/16 samt kalenderårsbokslut för 2016.

Nedan redovisas branschens samt Almegas medlemsföretags utveckling i siffror och beskrivande figurer.

1.1 Företagen i branschen

De flesta företag i branschen är mikroföretag. 79,1 procent (2 278) har 9 anställda eller färre och endast 0,6 procent (18 företag) har fler än 250 anställda, se figur 1. Hos Almegas Serviceföretagens medlemsföretag är samma siffra 2,4 procent. Antalet stora företag har sjunkit genom förvärv under det senaste åren. De stora företagen har alltså blivit färre men större. Antalet mikroföretag har ökat med 0,7 procentenheter sedan förra året. Ökningen av antalet mikroföretag kan förklaras med ökningen av nystartade företag. Närmare 70 procent av branschens företag är från Stockholms län, region Västra Götaland och region Skåne.

Figur 1a. Företagens storleksfördelning

Antal anställda	Antal företag	Andel i procent
Totalt	2 882	100
1 - 9	2 278	79,1
10 - 49	491	17,0
50 - 249	95	3,3
250 +	18	0,6

Figur 1b. Företagens storleksfördelning (Almegas medlemsföretag)

Antal anställda	Antal företag	Andel i procent
Totalt	833	100
1 - 9	466	56,0
10 - 49	287	32,6
50 - 249	80	9,0
250 +	20	2,3

1.2 Branschens omsättning

Den totala branschens omsättning ökar igen efter föregående års minskning. Hela branschens omsättning ökar med 734 miljoner kronor och Almegas medlemsföretags omsättning ökade med 821 miljoner kronor. Hela branschens omsättning har ökat med 44 procent (12,8 miljarder kronor) under de tio senaste åren. Samma siffra är 52 procent (13,3 miljarder kronor) för Almegas medlemsföretag, se figur 2. Almegas medlemmar, exklusive saneringsföretag och Hemserviceföretag, omsatte 25,5 miljarder kronor under 2015/16, vilket motsvarar 87 procent av branschens omsättning. De stora företagen, med fler än 250 anställda, representerar 59 procent av branschens omsättning vilket är lika i jämförelse med föregående period. Avsaknaden av statistik från 340 nya företag påverkar branschens omsättningsökning negativt eftersom årsredovisningarna, vid rapportens skrivande, inte är tillgängliga.

Totalt omsätter Almega Serviceföretagens medlemmar (inklusive saneringsföretagen och hemserviceföretagen) 32 miljarder kronor.

Nettoomsättningen per anställd har minskat något för Almegas medlemsföretag (601 000 kronor) och för hela branschen (565 000 kronor). Den högre omsättningen per anställd för Almegas medlemmar förklaras till stor del av att de flesta stora företagen finns med där. De erbjuder i större utsträckning andra typer av tjänster inom facility services med möjlighet att fler tjänster kan utföras med samma personal. Omsättningen per anställd är för ett företag som bedriver huvudsakligen städverksamhet 478 000 tusenkronor.

Figur 2. Total omsättningsutveckling (Mkr)

Figur 3. Nettoomsättning 60 största städ- och FM-företagen

Nr	Företag	Tkr	Nr	Företag	Tkr
1	ISS Facility Services AB	4 515 221	31	PMI Clean AB	70 390
2	Coor Service Management AB	3 878 375	32	Ts Lokalvård AB	66 462
3	Sodexo AB	3 603 834	33	Belles Golv & Städ AB	65 890
4	Compass Group AB	1 131 753	34	Lamaro AB	58 492
5	Allianceplus AB	812 793	35	R:Ens Fastighetsservice AB	57 778
6	Inspira AB	413 999	36	Winab Företagsservice AB	55 986
7	Förenade Service i Sverige AB	360 414	37	Maries Puts & Städ AB	54 195
8	Sörmland Landstingsservice AB	291 318	38	Ed's Städfirma och Byggtjänst AB	51 952
9	Miab/Nca Facility Services AB	252 739	39	Estate Lokalvård AB	51 202
10	Bohus Städ Patric Svensson AB	215 017	40	Ds Facility Management AB	50 668
11	Solreneriet AB	211 857	41	Kosmo Miljöjänst AB	48 751
12	Nca Facility Services AB	205 349	42	Städ & Maskin Centralen i Sthlm AB	47 726
13	Norrlands Miljövård AB	197 528	43	Ultra Clean i Malmö AB	47 583
14	Service Compagniet Svenska AB	199 101	44	Exellent Skandinavien AB	46 786
15	Lassila & Tikanoja Service AB	185 783	45	XInt Allservice AB	46 354
16	Rengörare Näslund AB	173 363	46	Stockholm CC Service AB	45 146
17	Mellansvenska Städ AB	151 302	47	Global Fastighetsservice AB	45 116
18	Hs Service och Support AB	146 193	48	Exiso AB	44 904
19	Skaraborgs Städ AB	144 527	49	Excelencia AB	44 844
20	Teknostäd AB	115 138	50	Ekbergs Fönsterputs & Städ AB	44 772
21	Sesab Service AB	104 983	51	Top Städ Service i Sverige AB	44 467
22	Hadesten Ren AB	104 647	52	Miljöpalatset AB	44 419
23	Rimab Facility Service AB	98 670	53	Städhuset i Stockholm AB	43 992
24	Ff - Fastighetsservice AB	85 149	54	Adlersons Fönsterputs & Städ AB	43 248
25	ADA Service Partner AB	85 131	55	Serviceföretaget Pima AB	43 156
26	Fervent Cleaning Company AB	82 143	56	Stockholms Städsystem AB	42 700
27	ISKO AB	77 767	57	Rahm's Fönsterputs & Städ AB	42 542
28	Städgladen AB	71 030	58	ITRI SERVICE AB	42 422
29	Effekt Svenska AB	70 507	59	V-Städ AB	42 028
30	Caretia Traffic Service AB	70 479	60	Sydsvenska Städ AB	42 008

Baserat på den senaste tillgängliga årsredovisningen (uppgifter är hämtade september 2017)

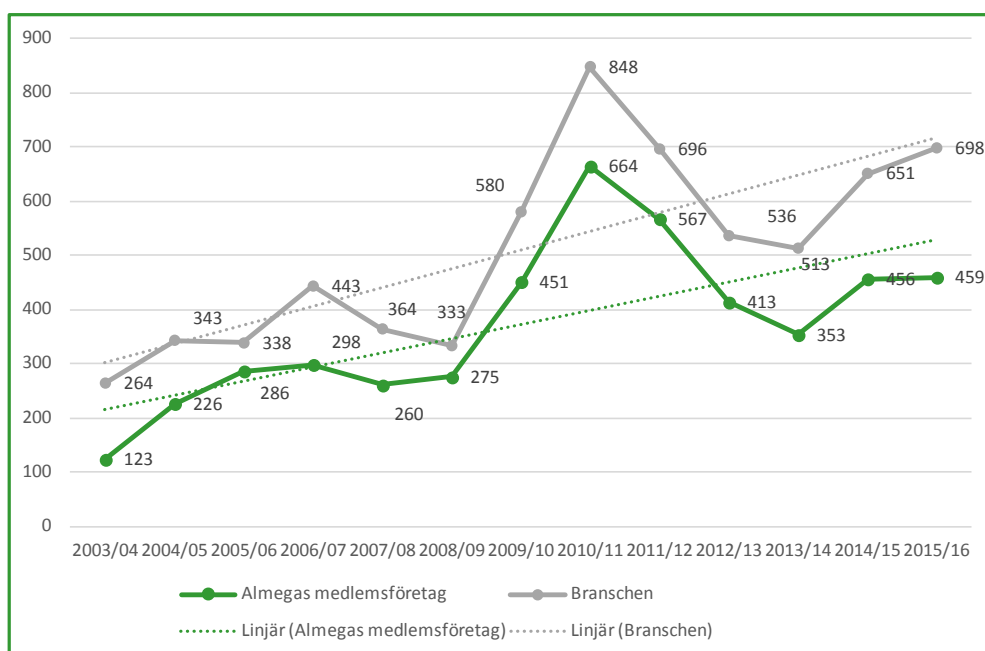
1.3 Resultatutveckling

Branschens resultat är 6,7 procent högre jämfört med 2014/15 men 17,7 procent lägre jämfört med 2010/11, se figur 4. Branschens sammanlagda resultat var 698 miljoner kronor i jämförelse med 651 miljoner 2014/15. Det ger ett resultat per anställd på 12 537 kronor vilket är en liten ökning i jämförelse med 2014/15.

Almegas medlemmar representerar 40 procent av branschens samlade resultat, 459 miljoner kronor. Resultatet för Almegas medlemsföretag är 11 500 kronor per anställd vilket är något lägre än 2014/15.

Medianresultatet för hela branschen var 3,2 procent och för Almegas medlemsföretag 4,3 procent.

Figur 4. Resultatutveckling (mkr). Årets resultat, efter skatt.

Kvartilerna består av tre värden (Q1, median och Q3) som separerar ett sorterat data-material i fyra lika delar. En fjärdedel av observationerna är mindre än första kvartilen Q1 (**undre kvartilen**) och tre fjärdedelar är mindre än den tredje kvartilen Q3 (**övre kvartilen**). Den andra kvartilen är samma sak som **medianen** (md) – då två fjärdedelar är samma sak som hälften.

Båda kvartilvärdena och medianen har ökat för hela branschen. Almegas medlemsföretag har haft en ökning på övre kvartil och medianen, undre kvartilen har minskat något, se figur 5.

Figur 5. Årets resultat (tkr)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Årets resultat Övre kvartil	214	210	259	252	220	322	219	215	228
Årets resultat median	58	61	115	70	63	83	63	58	61
Årets resultat Undre kvartil	0	0	4	3	1	1	3	0	1

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Årets resultat Övre kvartil	417	359	421	422	365	413	492	497	542
Årets resultat median	99	102	128	114	123	120	132	143	167
Årets resultat Undre kvartil	5	5	16	11	7	9	9	16	10

1.4 Avkastning

Avkastningen på eget kapital belyser företagets totala effektivitet genom att hänsyn tas till både rörelsen och hur denna är finansierad. Övre kvartilen och medianen har ökat något för hela branschen, undre kvartilen är oförändrad. För Almegas medlemsföretag har båda kvartiler och medianen ökat något, se figur 6.

Figur 6. Avkastning på eget kapital (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Avkastning (EK) Övre kvartil	48,7	50,8	56,5	58,4	60,6	61,4	60,1	61,6
Avkastning (EK) median	20,5	24,2	27	26,6	27,5	26,3	28,3	28,6
Avkastning (EK) Undre kvartil	0	0	0	0	0	-2,30	0	0

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Avkastning (EK) Övre kvartil	5,65	46	1,96	1,25	8,76	2,16	1,86	2,4
Avkastning (EK) median	26,6	27,5	31,8	28,7	30,3	27,3	31,8	32,9
Avkastning (EK) Undre kvartil	0	0	1,6	0	1	3,1	2,6	3,1

Avkastning på eget kapital anges i procent och beräknas som justerat nettoresultat * 100/justerat eget kapital.

Avkastning på totalt kapital visar hur effektivt företaget har utnyttjat sina totala tillgångar i sin rörelse. Avkastningen på totalt kapital har ökat något för branschen i båda kvartiler och medianen. För Almegas medlemsföretag är övre kvartilen i stort oförändrad medan medianen och undre kvartilen ökat något, se figur 7.

Figur 7. Avkastning på totalt kapital (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Avkastning (TK) Övre kvartil	20,5	21,5	23,6	22,6	25,3	25,7	26,3	25,6	27,1
Avkastning (TK) median	9	9,9	11,7	11,2	11,4	10,6	12,1	10,9	11,9
Avkastning (TK) Undre kvartil	0	0,6	1	1	0,3	-1,9	0,8	-0,6	0

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Avkastning (TK) Övre kvartil	20,5	20,8	22	19,9	21,1	21,4	21,9	22,1	22
Avkastning (TK) median	9,6	10	11,8	11	10,6	9,3	11,5	11,5	11,6
Avkastning (TK) Undre kvartil	1,8	1,3	2,1	1,3	1,8	1,8	2	1,6	2,2

Avkastning på total kapital anges i procent och beräknas som justerat resultat efter finansiella intäkter * 100/totalt kapital.

1.5 Marginaler

Rörelsemarginalen visar bidraget per omsättningskrona från årets rörelse efter att samtliga rörelsekostnader täckts. Detta bidrag skall räcka för att täcka räntekostnader och skatt samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Rörelsemarginalen i branschen har ökat något i båda kvartiler och medianen. Övre kvartilen har ökat något, men medianen och undre kvartilen har minskat för Almegas medlemsföretag, se figur 8.

Figur 8. Rörelsemarginal (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Rörelsemarginal Övre kvartil	8,8	9	10,6	10,6	10,8	10,6	10,9	11,1	12,9
Rörelsemarginal median	3,6	3,6	4,6	4,5	4,5	3,8	4,2	4,4	4,9
Rörelsemarginal Undre kvartil	0	0,3	0,5	0,3	0	0	0,2	0	0,2

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Rörelsemarginal Övre kvartil	7,8	7,8	9,2	8,5	8,4	8,4	8,6	8,7	8,9
Rörelsemarginal median	3,7	3,4	4,4	4,1	3,8	3,2	4	4	3,7
Rörelsemarginal Undre kvartil	0,5	0,3	0,7	0,4	0,5	0,3	0,5	0,5	-0,2

Rörelsemarginal anges i procent och beräknas som justerat rörelseresultat * 100/nettoomsättning.

Nettomarginalen visar bidraget per omsättningskrona efter att samtliga rörelsekostnader samt räntekostnader täckts. Detta bidrag skall räcka för att täcka skatten samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Nettomarginalen har ökat i båda kvartiler och medianen för branschen. För Almegas medlemmar har övre kvartilen minskat medans medianen och undre kvartilen har ökat något, se figur 9.

Figur 9. Nettomarginal (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Nettomarginal Övre kvartil	7,9	6,7	9,6	9,1	9,5	10,6	7,9	8,4	9,9
Nettomarginal median	3,2	2,3	3,8	3,9	3,8	4	3	3,2	3,6
Nettomarginal Undre kvartil	0,2	0,1	0	0	0	0,1	0,1	0,1	0,2

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Nettomarginal Övre kvartil	7,3	7,3	8,1	8,2	8,2	8,3	6,5	6,5	5,8
Nettomarginal median	2,1	3,4	3,6	3,9	4,1	3,3	2,9	2,6	2,8
Nettomarginal Undre kvartil	0,1	0,4	0,7	0,2	0,3	0,7	0,2	0,3	0,6

Nettomarginal anges i procent och beräknas som justerat nettoresultat * 100/nettoomsättning.

1.6 Soliditet

Soliditeten visar i vilken grad som de totala tillgångarna (balansomslutningen) under företagets hittillsvarande verksamhet har kunnat finansieras med eget kapital.

Generellt kan sägas att företagen i branschen har en god soliditet. Det är vanligt att ha soliditetsmål på cirka 30-40 procent. Närmare 60 procent av branschens företag har en soliditet över 30 procent.

Soliditeten är bra för både branschen och Almegas medlemsföretag. Värderna har inte förändrats nämnvärt under de senaste åren för branschen. För Almegas medlemsföretag har både kvartiler och median minskat något, se figur 10.

Figur 10. Soliditet (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Soliditet Övre kvartil	54,6	53,7	54,1	54,4	55,5	55,2	57	61,8	61,2
Soliditet median	36,3	35,5	37,8	37,7	38	42,4	39,8	41,2	41,4
Soliditet Undre kvartil	19,5	20,1	21,8	21,4	20,7	21,1	20,9	23	23,5

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Soliditet Övre kvartil	46,6	45,9	47,3	45,8	44,8	47	49	50,5	50,1
Soliditet median	30,4	30,8	32,1	31,8	31,8	32,5	34,2	34,1	32,6
Soliditet Undre kvartil	17,9	17,5	18,3	18,5	17,4	17	17,3	19,3	18,3

Soliditet anges i procent och beräknas som justerat eget kapital * 100/totalt kapital.

1.7 Kassalikviditet

Kassalikviditet är en indikator på företagets betalningsberedskap. Det visar kassalikviditetens förhållande på balansdagen och ger på så vis endast en ögonblicksbild. En kassalikviditet över 100 indikerar att företaget kan betala sina kortsiktiga skulder direkt. Kassalikviditeten har ökat i både kvartiler och median för branschen. För Almegas medlemsföretag har både övre kvartilen och medianen minskat något medan den undre kvartilen har ökat. Kassalikviditeten är god i branschen. Alla kvartilvärden och medianen ligger över 100, se figur 11.

Figur 11. Kassalikviditet (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Kassalikviditet Övre kvartil	200,6	209,2	210	212,8	223	227,7	223,7	247,1	249,2
Kassalikviditet median	145	141,4	148,1	149,3	152,4	156,8	157,9	156,1	159,2
Kassalikviditet Undre kvartil	105,7	106,3	110,2	110,3	111,5	111,6	111,8	112,3	114,3

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Kassalikviditet Övre kvartil	174,3	179	183	181,8	177,6	182,8	190,2	195,1	191,1
Kassalikviditet median	129,3	128,7	135,5	134,3	135,4	136,5	140,1	138,3	136,7
Kassalikviditet Undre kvartil	100,3	103,7	108	105,8	105,2	103,7	105,9	106,6	107,5

Kassalikviditet anges i procent och beräknas som (summa omsättningstillgångar – varulager mm) * 100/summa kortfristiga skulder.

1.8 Vinstprocent

Vinstprocent visar bidraget per omsättningskrona från årets rörelse efter att samtliga rörelsekostnader täckts och finansiella intäkter lagts till. Detta bidrag skall räcka för att täcka räntekostnader och skatter samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Vinstprocent har ökat på den övre kvartilen och medianen för både branschen och Almegas medlemsföretag. Övriga kvartiler ligger på samma nivå som föregående år, se figur 12.

Figur 12. Vinstprocent (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Vinstprocent Övre kvartil	9,1	9,3	10,8	10,7	11,1	10,8	11,2	11	12,3
Vinstprocent median	3,7	3,7	4,6	4,5	4,6	4,1	4,3	4,1	4,5
Vinstprocent Undre kvartil	0	0,2	0,3	0,3	0,1	-0,8	0,3	0	0

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Vinstprocent Övre kvartil	7,8	8,1	9	8,5	8	8,7	8,9	9	9,7
Vinstprocent median	3,7	3,6	4,5	3,5	3,9	3,4	4,2	4,2	4,3
Vinstprocent Undre kvartil	0,5	0,4	0,7	0,5	0,5	0,7	0,6	0,7	0,7

Vinstprocent anges i procent och beräknas som justerat resultat efter finansiella intäkter * 100/nettoomsättning.

Arbetskraftskostnad/omsättning

Ett av de mer intressanta nyckeltalen i branschen är arbetskraftskostnad/omsättning. Precis som i flera andra tjänstenärningar utgör arbetskraften den största kostnaden för företagen. I en personalintensiv bransch, som denna, utgör ofta arbetskraftskostnaden över 70 procent av ett företags omsättning om företaget inte använder underentreprenörer eller bedriver andra verksamheter utöver städning.

Arbetskraftskostnaden har ökat något för övre kvartilen och medianen, medans den undre kvartilen har ökat med 8,5 procent för branschen, se figur 13.

Den genomsnittliga årslönekostnaden per anställd (omfattar både kollektivanställda och tjänstemän) i branschen är 377 000 kronor, en ökning med 5000 kronor jämfört med föregående år. Motsvarande siffra för Almegas medlemsföretag är 395 000 kronor, en ökning med 6000 kronor.

Figur 13. Arbetskraftskostnad/omsättning (procent)

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Arbetskraftskostnad/oms Övre kvartil	66,1	66,2	66,4	70,2	75,9	78,2	79,1	79,6	80,5
Arbetskraftskostnad/oms median	53,9	52,6	52,8	55,1	62,7	64,9	68,1	69	71,6
Arbetskraftskostnad/oms Undre kvartil	35,8	35,9	34,4	37,9	44,2	41	48,3	48,3	56,8

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Arbetskraftskostnad/oms Övre kvartil	69,8	70,8	70,8	75,5	77,1	78,6	79,1	79,9	79,7
Arbetskraftskostnad/oms median	59	59,6	58,9	65	66,3	68,4	70,8	71,5	71,5
Arbetskraftskostnad/oms Undre kvartil	41,1	42,7	44,1	47	50,9	50,6	57,4	57,4	58,1

1.9 Nettoomsättning per anställd

Nettoomsättning per anställd är ett ofta använt mått på hur effektivt företaget utnyttjar personalresurserna. Den påverkas också av förändringar i produktionsprocessen. Nettoomsättningen per anställd minskar för branschen i jämförelse med föregående år. För Almegas medlemsföretag minskar nettoomsättningen per anställd för tredje året i rad. Den genomsnittliga årliga nettoomsättningen per anställd i branschen är 565 000 kronor och för Almegas medlemsföretag är den 601 000 kronor. För företag som har städning som sin huvudverksamhet är nettoomsättningen per anställd 478 000 kronor, se figur 14. Den minskade nettoomsättningen per anställd det senaste året kan ha samband med olika arbetsmarknadsåtgärder, exempelvis lönebidrag samt även ökad prispress.

Som jämförelse kan nämnas att nettoomsättningen per anställd i saneringsbranschen är över 1,1 miljoner kronor. Nettoomsättningen per anställd där är alltså betydligt högre jämfört med städ- och servicebranschen.

Figur 14. Nettoomsättning per anställd

Branschen	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Oms/anst (tkr)	558	575	581	591	593	594	569	571	565

Almegas medlemsföretag	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Oms/anst (tkr)	569	600	597	608	621	625	618	605	601

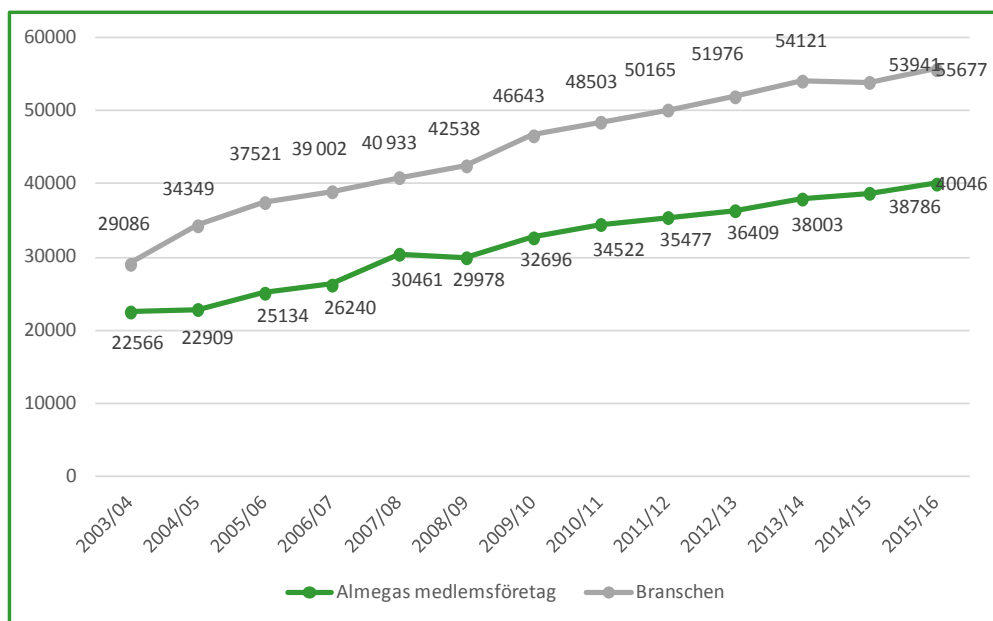

Städföretag (utför huvudsakligen städning)	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Oms/anst (tkr)					465	466	479	484	478

1.10 Antal anställda

Det totala antalet anställda har ökat i branschen. Branschen sysselsätter närmare 56 000 personer, en ökning med drygt 1 700 personer. Almegas medlemsföretag sysselsätter över 40 000 personer jämfört med 38 786 året innan, se figur 15. En stor del av den totala ökningen i branschen ligger hos Almegas stora och medelstora medlemsföretag.

Figur 15. Utveckling av antal anställda

Figur 16. Rangordning av företag – antal anställda

Nr	Företag	Anställda	Nr	Företag	Anställda
1	Iss Facility Services AB	6 967	31	Maries Puts & Städ AB	123
2	Sodexo AB	5 033	32	Adlerons Fönsterputs & Städ AB	115
3	Coor Service Management AB	2 974	33	Miljöpalatset AB	113
4	Allianceplus AB	1 257	34	GE-Bäst Services AB	106
5	Compass Group AB	1 203	35	Ff - Fastighetservice AB	101
6	Förenade Service i Sverige AB	1 043	36	Estate Lokalvård AB	99
7	Inspira AB	784	37	Hadesten Ren AB	98
8	Lassila & Tikanoja Service AB	545	38	Serviceföretaget Pima AB	98
9	Miab/Nca Facility Services AB	544	39	V-Städ AB	98
10	Nca Facility Services AB	428	40	Ultra Clean i Malmö AB	97
11	Sörmland Landstingsservice AB	416	41	Kosmo Miljötjänst AB	95
12	Norrlands Miljövård AB	411	42	Exellent Skandinavien AB	94
13	Solreneriet AB	360	43	Stockholm CC Service AB	93
14	Bohus Städ Patric Svensson AB	359	44	Städhuset i Stockholm AB	93
15	Rengörare Näslund AB	342	45	Xint Allservice AB	92
16	Skaraborgs Städ AB	301	46	Ekbergs Fönsterputs & Städ AB	92
17	Mellansvenska Städ AB	291	47	Ren Extra AB	92
18	Teknostäd AB	260	48	Effekt Svenska AB	91
19	Hs Service och Support AB	230	49	Caretia Traffic Service AB	89
20	Sesab Service AB	188	50	Global Fastighetservice AB	89
21	Fervent Cleaning Company AB	169	51	Renax Städ & Golvvård Konsulten AB	88
22	ADA Service Partner AB	164	52	Allservice Hemtrivsel i Norr AB	88
23	Städgladen AB	157	53	Lamaro AB	87
24	PMI Clean AB	146	54	ITRI SERVICE AB	87
25	ISKO AB	136	55	Städ & Maskin Centralen i Sthlm AB	86
26	Sydsvenska Städ AB	135	56	Ren Jämt i Uppsala AB	86
27	Winab Företagsservice AB	133	57	Städtjänst Värmland AB	85
28	Rent 08 AB	133	58	Kontorsstädning AB	84
29	Belles Golv & Städ AB	130	59	Rahm's Fönsterputs & Städ AB	83
30	Ts Lokalvård AB	124	60	Mälärö Städservice AB	81

Baserat på den senaste tillgängliga årsredovisningen (uppgifter är hämtade oktober 2017)

1.11 Arbetsställets sektortillhörighet samt anställdas utbildning och födelseregion

SCB redovisar bland annat statistik över anställdas arbetsställen, utbildningsnivåer och de anställdas födelseregion för hela sysselsättningsgruppen.

Från och med 2014 redovisar SCB yrkesuppgifter efter den reviderade standarden för svensk yrkesklassificering 2012 (SSYK 2012). SSYK 2012 ersätter den tidigare versionen, SSYK96. Detta betyder att jämförelser mellan 2014 och tidigare år inte är helt jämförbara. Totalt arbetar 86 003 anställda med städverksamhet, se figur 17.

De anställda inom privata sektorn har ökat med närmare 17 000 personer mellan 2005 och 2015, medan de inom stat, kommun och landsting (inklusive offentligt ägda företag) minskat med närmare 5 000* personer.

Figur 17. Arbetsställets sektortillhörighet

Arbetsställets sektortillhörighet	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Förändring 2005-2014
Aktiebolag ej offentligt ägda	33 116	36 358	37 419	39 208	39 130	41 522	43 396	46 500	46 823	44 723	49 969	16 853
*Primär kommunal förvaltning/medan	15 365	15 050	14 543	14 794	13 765	13 302	12 784	12 447	12 167	11 873	12 933	-2 432
Företag som bedriver verksamhet med funktionsnedsatta											10 000	
*Landsting	4 650	4 524	4 306	4 051	3 896	3 656	3 562	3 499	3 451	3 402	3 539	-1 111
Övriga företag, ej offentligt ägda	2 190	2 429	2 579	2 685	2 741	3 139	3 119	3 215	2 782	2 305	2 567	377
Övriga organisationer	2 807	2 979	2 875	2 859	2 685	2 783	2 705	2 932	2 813	2 564	2 697	-110
*Kommunalt ägda företag och organisationer	1 440	1 841	1 918	2 006	1 841	1 986	2 054	2 224	2 383	2 249	2 323	883
*Statlig förvaltning	1 871	1 821	1 732	1 592	1 470	1 474	1 501	1 423	1 445	1 280	1 319	-552
*Statligt ägda företag och organisationer	1 017	773	620	456	468	458	622	809	819	674	647	-370
*Statliga affärsverk	104	96	89	66	58	15	12	11	11	9	7	-97
*Övriga offentliga institutioner	6	7	7	7	4	2	3	4	4	2	2	-4

Figur 18 nedan visar antal anställda i branschen och deras olika utbildningsnivåer. 18 procent av de anställda har en eftergymnasial utbildning vilket är en ökning med två procentenheter i jämförelse med föregående år. Det är högre andel kvinnor som har eftergymnasial utbildning än män. Figuren omfattar inte anställda med funktionsnedsättning som arbetar med städverksamhet.

*Siffran för företag som bedriver verksamhet med funktionsnedsatta är en uppskattning

Figur 18. Anställdas utbildningsnivå

De anställdas utbildningsnivå	2010	%	2012	%	2014	%	2015	%	2015/16
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	9 492	14%	9 244	13%	8 454	12%	8 858	12%	61,2
Förgymnasial utbildning, 9 (10) år	14 197	21%	14 377	20%	12 907	19%	13 280	18%	41,4
Gymnasial utbildning, högst 2 år	19 411	28%	19 893	27%	18 539	27%	19 440	26%	23,5
Gymnasial utbildning, 3 år	15 112	22%	17 219	24%	16 700	24%	18 127	24%	61,2
Eftergymnasial utbildning, mindre än 3 år	5 068	7%	6 240	9%	6 372	9%	7 371	10%	41,4
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer	3 704	5%	4 646	6%	4 708	7%	5 774	8%	23,5
Forskarutbildning	46	0,1%	51	0,1%	48	0,1%	51	0,1%	41,4
Uppgift om utbildningsnivå saknas	1 307	2%	1 394	2%	1 333	2%	1 575	2%	23,5
Antal	68 337		73 064		69 061		74 476		2015/16

Städ- och servicebranschen är en av de mest mångkulturella branscherna i Sverige. Uppgifter från SCB år 2015 visar att över 52 procent av de anställda i branschen är födda i ett annat land än Sverige, vilket är en ökning med 9 procentenheter jämfört med 2011, se figur 19.

Figur 19. Födelseregion

Födelseregion	Kvinnor	Män	Totalt 2015	Andel %	Totalt 2014	Totalt 2013	Totalt 2012	Totalt 2011	2015/16
Sverige	29 885	6 686	36 571	47,61%	34 036	36 466	38 605	38 664	12,3
Europa exkl. Norden	12 682	4 197	16 879	21,98%	14 433	14 193	14 058	13 187	4,5
Asien	8 727	3 453	12 180	15,86%	10 624	10 290	10 624	9 254	0
Afrika	2 550	2 987	5 537	7,21%	4 708	4 460	4 340	3 959	12,3
Sydamerika	1 853	1 420	3 273	4,26%	3 010	3 128	3 291	3 231	4,5
Norden exkl. Sverige	1 504	199	1 703	2,22%	1 686	2 008	2 216	2 453	0
Nord och Mellanamerika	347	274	621	0,80%	553	544	552	534	12,3
Okänt födelseland	16	9	25	0,03%	12	19	22	22	4,5
Oceanien	14	5	19	0,02%	19	14	16	16	0

1.12 Åldersintervall

Enligt SCB arbetade 86 003 personer med städtjänster i Sverige under 2014 (yrkeskod 9111).

I jämförelse med SCB:s statistik gällande städ- och servicepersonal för anställda inom både privat och offentlig sektor så finns det några tydliga skillnader. Hos offentliga verksamheter är en betydligt högre andel mellan 50 och 64 år jämfört med privata företag, 47 procent för offentlig sektor jämfört med 32 procent för privata företag är mellan 50 och 64 år gamla, se figur 20. Det är betydligt större kvinnodominans hos offentliga verksamheter där 89 procent är kvinnor. Hos privata företag är andelen kvinnor 76 procent. Inom Landstinget är närmare 50 % mellan 50-64 år

Figur 20. Åldersintervall

Åldersintervall	Offentliga verksamheter	Privata företag
16 - 24	7%	10%
25 - 29	6%	10%
30 - 34	6%	11%
35 - 39	9%	12%
40 - 44	11%	13%
45 - 49	14%	13%
50 - 64	47%	32%

1.13 Nyregistrerade företag

Under en tioårsperiod har det registrerats närmare 2 200 nya företag i städ- och servicebranschen. Under 2016 registrerades 259 nya företag. Se figur 21.

Figur 21. Nyregistrerade företag

Registrerade företag 2005 - 2016	Antal
2005	86
2006	106
2007	133
2008	129
2009	113
2010	232
2011	293
2012	274
2013	234
2014	250
2015	268
2016	259

2. Undersökning bland medlemsföretag samt sammanfattning.

Enkätundersökningens resultat presenteras i denna del. Undersökningen har genomförts under 2017 och har gått ut till Almegas medlemmar. Årets undersökning visar att företagens omsättning återigen ökar för Almega Serviceföretagens medlemmar. 45,1 procent (34 procent föregående år) av företagen har ökat antalet anställda och av de som nyrekryterats under det senaste året kom 48,9 procent från tidigare arbetslöshet (51,2 procent för två år sedan).

Konkurrensen upplevs som ökande under de senaste åren av de flesta företagen med en ökad prispress som följd. Majoriteten av de tillfrågade företagen anser att de inte har kunnat höja priserna i samma takt som kostnaderna har ökat. Det är stor konkurrens från Statliga och kommunala bolag på marknaden.

Offentlig upphandling

Företagens deltagande i offentliga upphandlingar minskar för tredje året i rad. Det är över 60 procent av företagen som inte deltar i offentliga upphandlingar. Det är en minskning med 8,9 procentenheter i jämförelse med 2013, se figur 27.

Företagens deltagande i offentlig upphandling

- Deltar i stor omfattning: 14,3 procent (17,1 procent vid föregående år)
- Deltar i mindre omfattning: 25,4 procent (22,9 procent vid föregående år)
- Deltar inte i offentliga upphandlingar: 60,3 procent (60 procent vid föregående år)

Underentreprenörer anlitas av 44,1 procent av företagen vilket är en ökning med 9,5 procentenheter jämfört med föregående år. 21 procent av företagen har arbetat som underentreprenörer för FM-företag jämfört med 20 procent föregående år.

Sjukfrånvaron hos Almegas medlemsföretag har ökat något från föregående år och ligger i år på 5,8 procent. Sjukfrånvaron är lägre för tjänstemän än för kollektivanställda. För hela näringslivet är sjukfrånvaron för kollektivanställda 6,4 procent och för tjänstemän 2,2 procent. Som en intressant jämförelse kan nämnas att sjukfrånvaron i Norge är 8,4 procent i städ- och servicebranschen.

Kompetensutveckling för servicemedarbetare och arbetsledare måste öka anser majoriteten av företagen. Företagen anser också att kraven på yrkesutbildning i branschen har ökat de senaste två åren. 49,9 procent säger att de absolut kan se en ökning eller en viss ökning. Företagen anser att en regelbunden uppföljning och komplettering av utbildningen måste ske. Samtidigt ökar andelen anställda som genomgått någon av branschens yrkesutbildningar SRY, PRYL eller liknande, vilket ändå inte upplevs som tillräckligt. En allmän uppfattning är att utveckling och genomförande av utbildning bör ske i branschorganisationens regi.

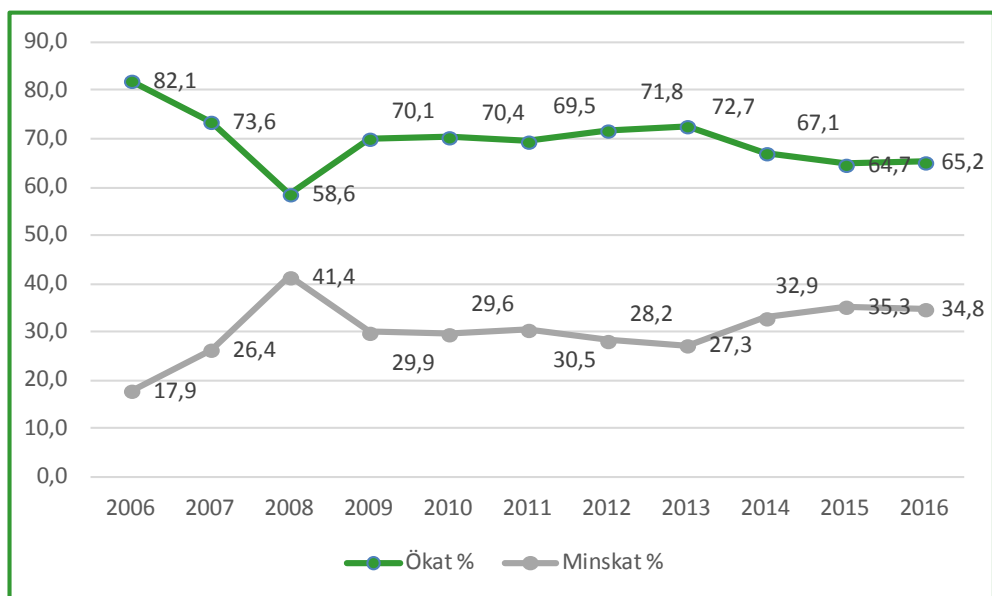
²Städ- och serviceföretag

2.1 Konjunktur

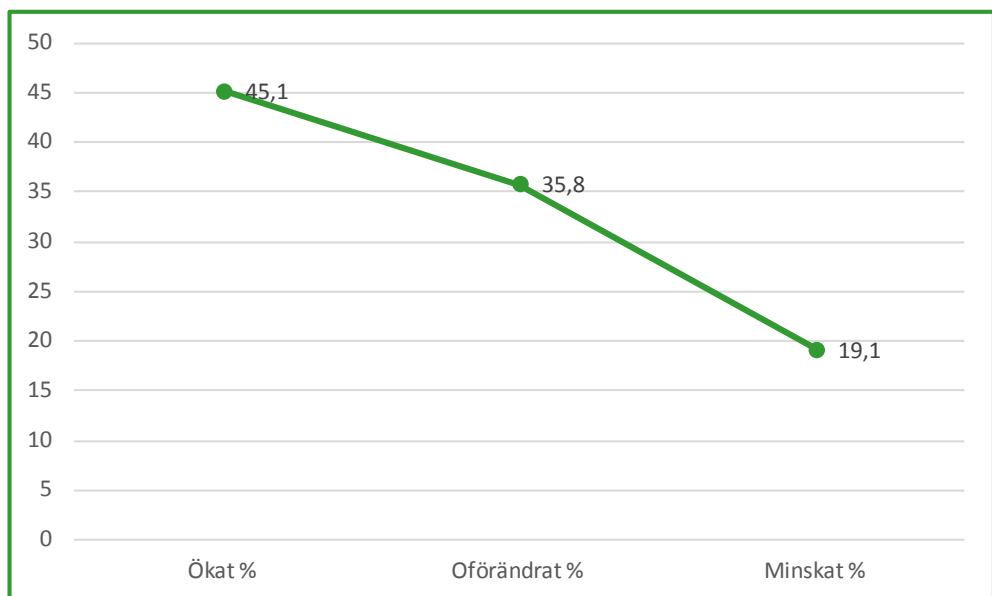
2017 års rapport visar att omsättning ökar igen efter föregående års minskning. 65,2 procent av företagen har haft en omsättningsökning vilket är något högre jämfört med föregående år. 34,8 procent av företagen har haft negativ omsättningsutveckling, se figur 22

Figur 22. Omsättningsutveckling (2007-2016)

Personalstyrkan har ökat för 45,1 procent av företagen (34 procent vid föregående år), se figur 23. Antalet årsanställda har ökat mest för de stora- och mellanstora företagen.

Figur 23. Personalstyrkans utveckling 2015–2016

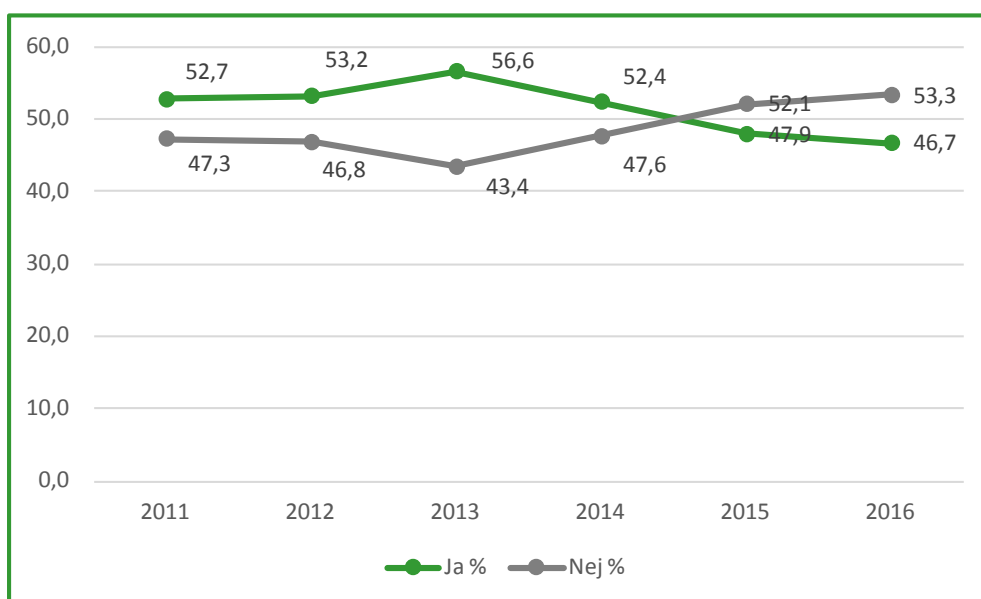

2.2 Bidrag

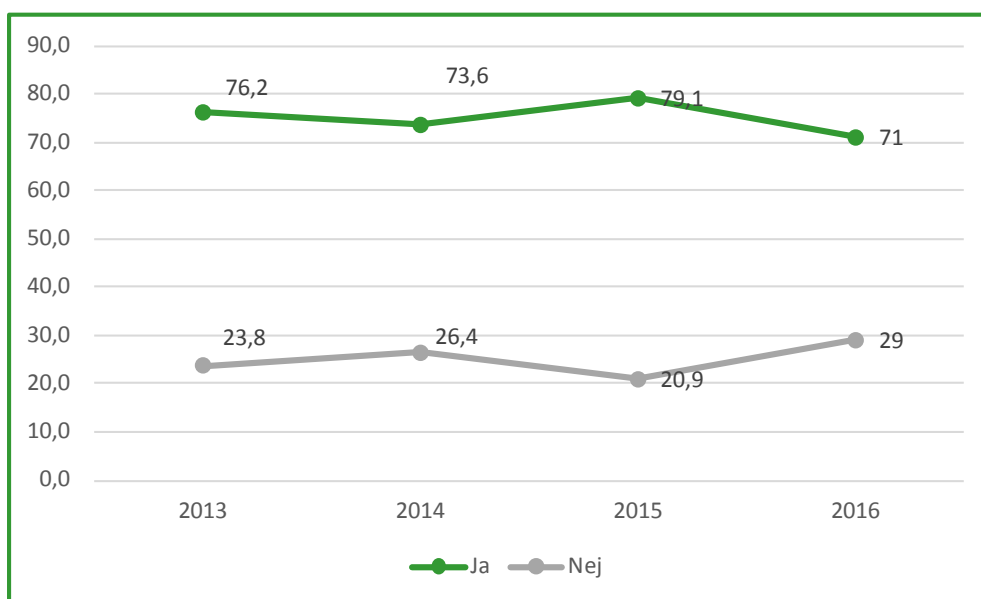
Det finns flera olika lönebidrag för företagen att söka från Arbetsförmedlingen vid nya anställningar. (Instegsjobb, lönebidrag, nystartsjobb, offentligt skyddat arbete, särskilt anställningsstöd, trygghetsanställning och utvecklingsanställning).

Enligt enkätsvaren är det 46,7 procent av företagen (47,9 procent föregående år) som har anställda med något av bidragen från arbetsförmedlingen, se figur 24. De flesta svarande anger att det är en relativt liten andel anställda med bidrag. Det är mindre än 5,5 procent av den totala personalstyrkan. Att bidragen påverkar och snedvrider konkurrensen vid upphandlingar, är en allmän åsikt bland medlemsföretagen, se figur 25.

Figur 24. Andel företag som har anställda med bidrag från Arbetsförmedlingen 2015

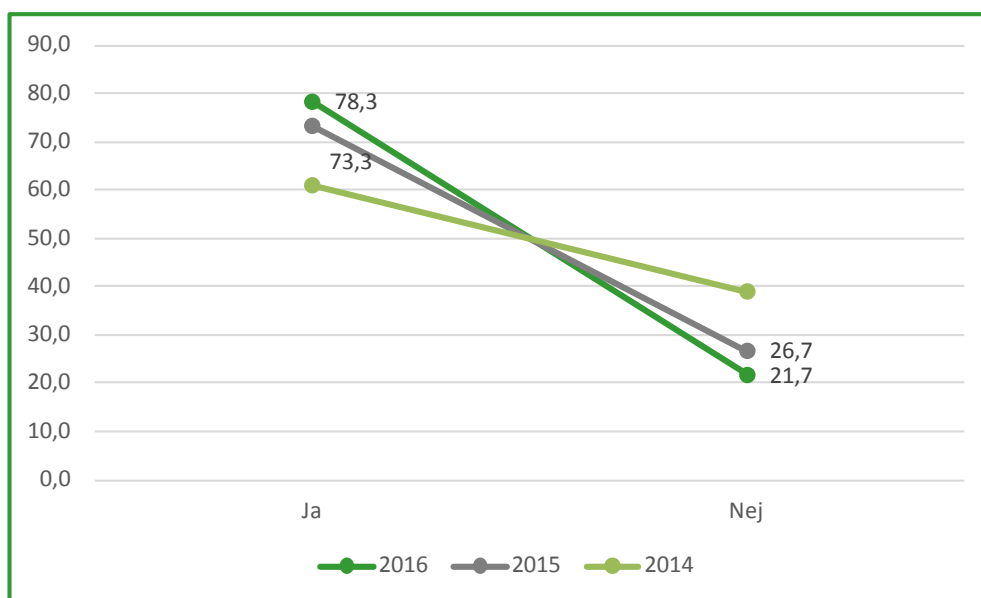
Figur 25. Har lönebidragen påverkan på konkurrensen?

2.3 RUTavdrag

78,3 procent av Almegas medlemsföretag erbjuder hushållsnära tjänster, vilket är en ökning med fem procentenheter i jämförelse med föregående år, se figur 26.

Figur 26. Andel företag som erbjuder hushållsnära tjänster (RUT)

2.4 Offentlig upphandling

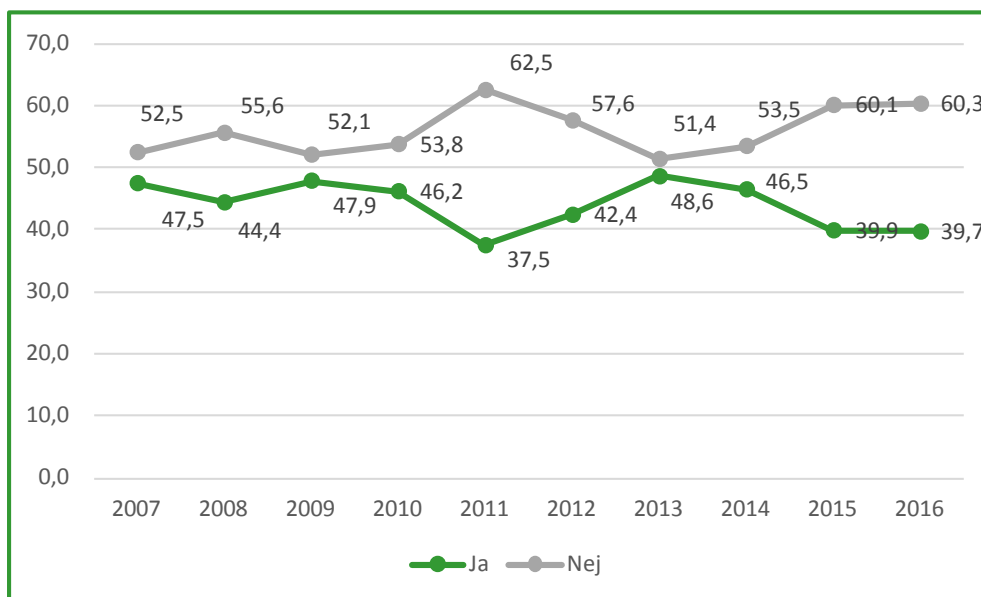
Städbranschens värde på den offentliga marknaden uppgår till över 5 miljarder kronor. 87 procent av de största leverantörerna till Stat, kommun och landsting är auktoriserade och medlemmar hos Almega. Företagens deltagande i offentliga upphandlingar minskar för tredje året i rad. Det är över 60 procent av företagen som inte deltar i offentliga upphandlingar. Det är en minskning med 8,9 procentenheter i jämförelse med 2013, se figur 27.

Företagens deltagande i offentlig upphandling

- Deltar i stor omfattning: 14,3 procent (17,1 procent vid föregående år)
- Deltar i mindre omfattning: 25,4 procent (22,9 procent vid föregående år)
- Deltar inte i offentliga upphandlingar: 60,3 procent (60 procent vid föregående år)

³Källa: DoubleCheck

Figur 27. Andel medlemsföretag som deltagit i offentlig upphandling

Företagens genomsnittliga andel av omsättningen 2016 från offentlig upphandling var i viktad form 28,3 procent. Motsvarande siffra under 2015 var 29,2 procent vilket är en minskning med närmare 0,9 procentenheter. Närmare 10 procent av offentliga upphandlingar tilldelades till företag som inte är medlemmar i en arbetsgivarorganisation vilket kan ha koppling till de låga marknadspriserna inom offentliga städupphandlingar. Över 98 procent av kommunala upphandlingar har tilldelats till företag som hade lägsta pris.

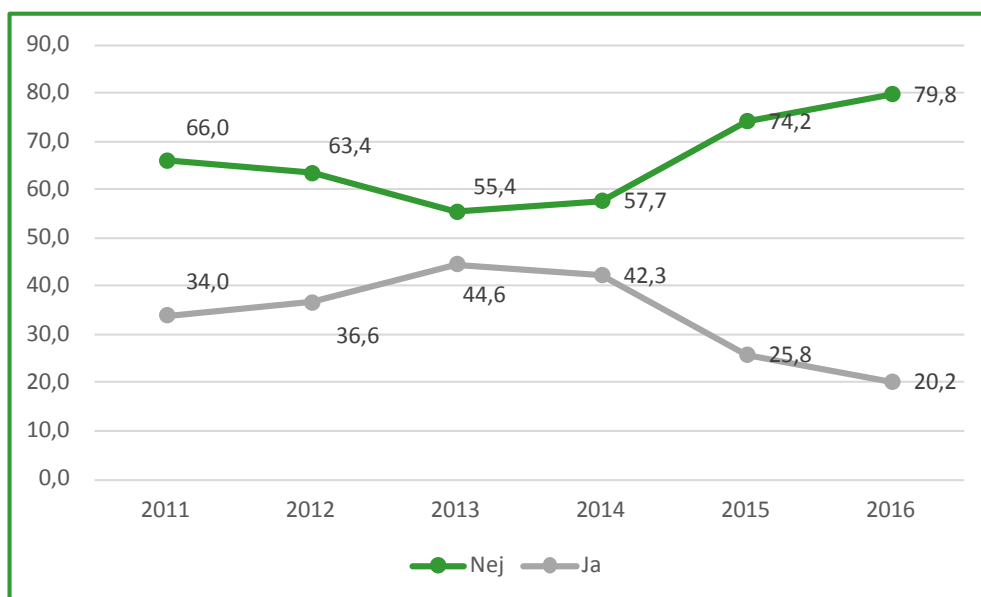
Att allt för stort fokus läggs på lägstapris är något som de flesta svarande företagen såg som en anledning till att inte delta i offentlig upphandling. Andra anledningar till att företag inte deltar i offentlig upphandling är att de anser att processen är för komplicerad eller att de inte anser sig tillräckligt stora för uppdraget.

”Över 20 procent av företagen har deltagit i en offentlig upphandling där antaget anbud varit under 230 kr/timmen”

Att alltför stort fokus läggs på lägstapris återspeglades också i svaren på frågan om vilka områden företagen ansåg vara problematiska vid offentlig upphandling. Under 2016 har över 20 procent av företagen som deltagit i offentlig upphandling erfärut att antaget anbud har legat under 230 kr per timme (tidigare år har frågan avsett anbud under 220 kr per timme). Andra områden som lyftes fram som problematiska var kunskapsbrist hos upphandlande enhet samt en dålig uppföljning av ställda krav. De tre främsta problemområdena kvarstår således från åren innan, se figur 28.

⁴Timkostnaden för kollektivanställda enligt 2017 års kollektivavtal mellan Almega Serviceföretagen och Fastighetsanställdas Förbund & SEKO vid ingångslön var 206,18 kr (lön + semesterersättning + sociala kostnader + Fora och särskild löneskatt). Lägger man till kostnader enl. SCB Städningsindex och genomsnittlig sjukfrånvaro samt en företagsvinst på 4,6 procent så blir timkostnaden 262,26 kr.

Figur 28. Deltagit i en offentlig upphandling, under de senaste två åren, där antaget anbud varit under 230 kr/timme

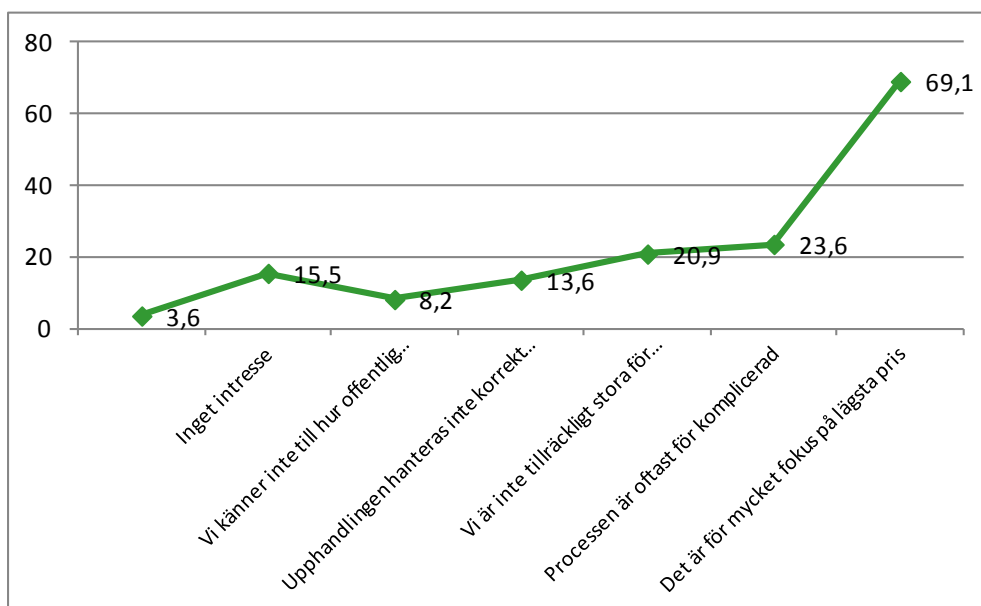

”Krav på villkor enligt kollektivavtal”

Den 1 juni trädde nya bestämmelser i upphandlingslagarna i kraft. LOU, LUF och LUK kompletterades med bestämmelser om att vissa upphandlingar ska innehålla särskilda arbetsrättsliga villkor. Bestämmelserna avser upphandlingar över tröskelvärdena och enbart upphandlingar som påbörjas efter ikraftträdandet. Dessa krav ska ställas i branscher där det är behövligt, vilket gäller vid städupphandlingar. De villkor som ska ställas är arbetstid, lön och semester enligt ett centralt kollektivavtal. En del upphandlande myndigheter har ställt motsvarande krav redan innan lagen trädde i kraft.

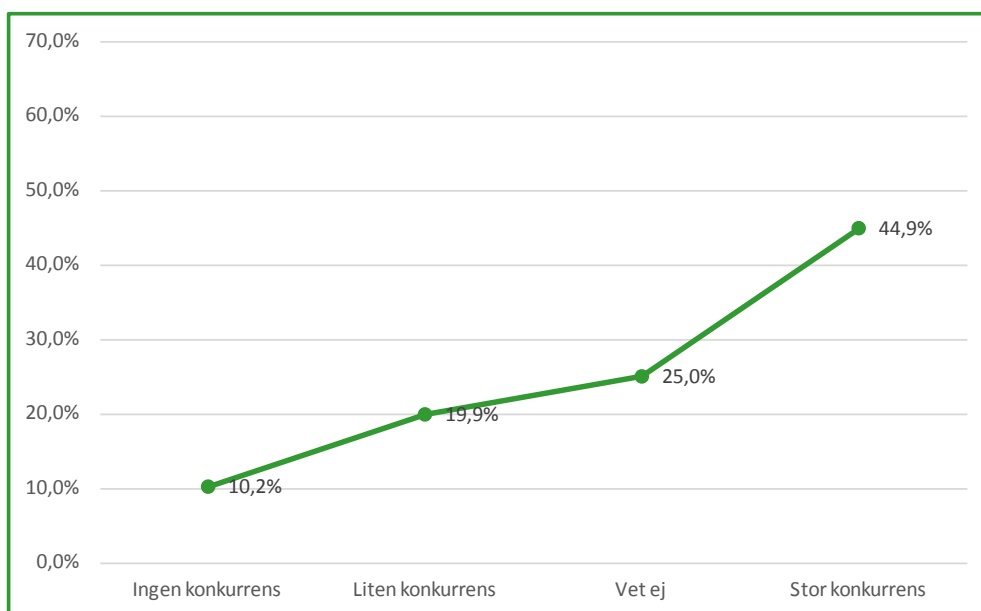
Offentliga upphandlarnas stora fokus på lägsta pris är den största anledningen till att företagen inte deltar i offentliga upphandlingar. Enligt Almega Serviceföretagens granskning av 1 700 offentliga upphandlingar tilldelades 98 procent av upphandlingarna företaget med lägsta pris. Närmare 70 procent av Almeras medlemsföretag beskriver att det är alltför stor fokus på lägsta pris. Att processen upplevs vara för komplicerad samt att allt fler upphandlare ställer krav på företagsstorlek gillas inte av medlemsföretagen. Att beställaren inte följer upp avtalet enligt de egna kraven kan innebära att uppdrag går till företag som inte levererar enligt beställarens anbudsfrågan, se figur 29.

Figur 29. Problem vid offentlig upphandling

I år har vi frågat om konkurrensen från statliga och kommunala bolag. 44,9 procent anser att det är stor konkurrens och 19,9 procent upplever att statliga och kommunala bolag konkurrerar på deras marknad. Se figur 30.

Figur 30. Konkurrens från statliga och kommunala bolag

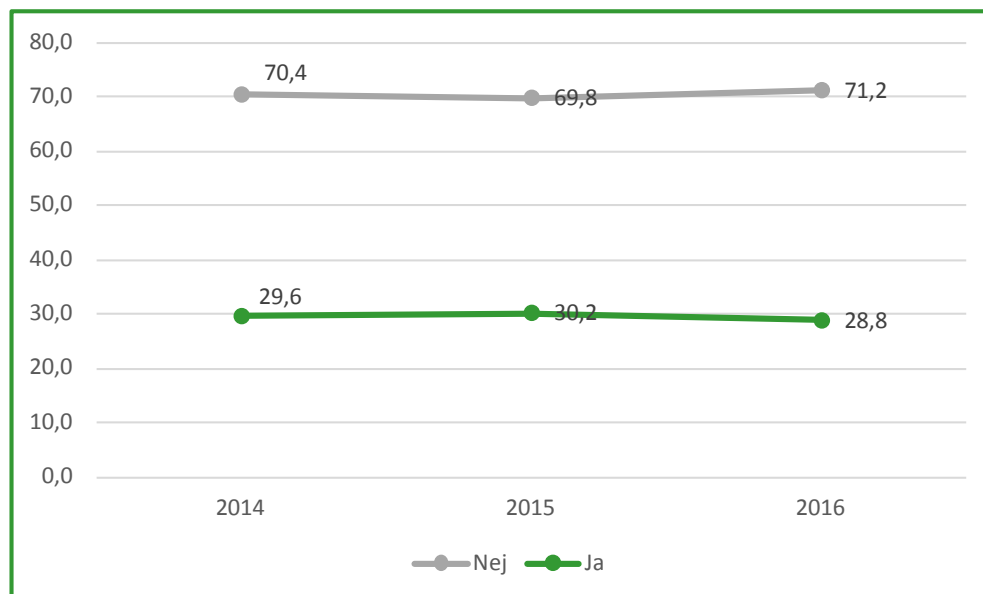

2.5 Auktorisation

Intresset för att bli ett auktoriserat Serviceföretag har ökat det senaste året. Idag finns det drygt 150 auktoriserade medlemsföretag. Anledningen är troligen ökade krav från upphandlare på auktorisation. Närmare 30 procent av Almegas medlemsföretag har varit med i en upphandling med fördel eller krav att vara auktoriserat Serviceföretag, se figur 31.

Figur 31. Antal företag som har deltagit i en upphandling med krav på auktorisation

2.6 Prisutveckling⁵

Möjligheten att sätta priser som matchar företagens kostnader är helt avgörande för branschens totala utveckling. Varje år höjs företagens kostnader, främst till följd av löneutvecklingen för de anställda, där lönekostnaderna utgör företagens största utgiftspost. På uppdrag av Almegas medlemsföretag tar SCB fram ett städindex som redovisas två gånger per år och som följer företagens kostnadsutveckling. Sedan år 2008 redovisar också SCB ett tjänsteprisindex för rengöring och lokalvård som följer hur de faktiska priserna förändras på marknaden. Genomsnittet för kostnadsökningar under de fem senaste åren är 2,5 procent per år. Det stödjer också företagens upplevelse om att kostnaderna har ökat mer än de kan höja priserna gentemot sina kunder. Denna utveckling med en ökad konkurrens och ökad prispress riskerar att hämma branschens totala utveckling för tillväxt, personalutveckling, utbildning och kvalitet. För att bibehålla marginalen är alltså företagen tvingade att öka avverkningen varje år. Nedan visas en jämförelse över pris- och kostnadsutveckling för branschen. Se figur 32.

Figur 32. Kostnads- och prisutveckling

År	SCB Städindex (november) kostnadsökning	SCB Tjänsteprisindex Prisökning	Differens
2016	2,90%	0,80%	-2,10%
2015	2,30%	1,85%	-0,45%
2014	2,30%	2,25%	-0,05%
2013	2,10%	2,58%	0,48%
2012	3,10%	2,75%	-0,35%
2011	2,30%	1,74%	-0,56%
2010	1,60%	1,47%	-0,13%
2009	4,40%	2,20%	-2,20%
2008	4,40%	Start	
2007	6,60%		

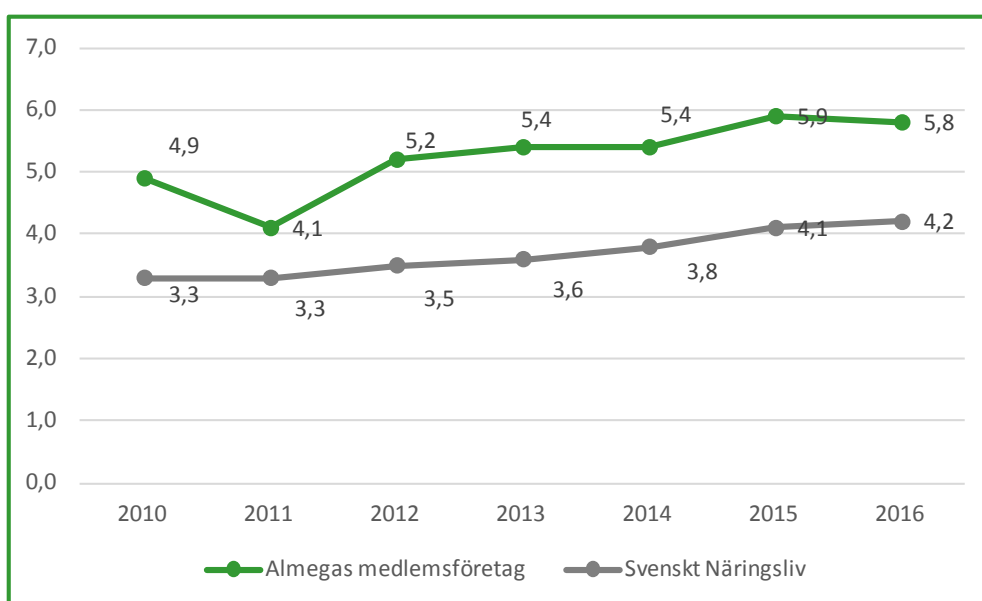
⁵Underkapitel 2.6 grundar sig inte på data från Almegas medlemsundersökning, utan på siffror från Statistiska Centralbyrån (SCB).

2.7 Personalstatistik

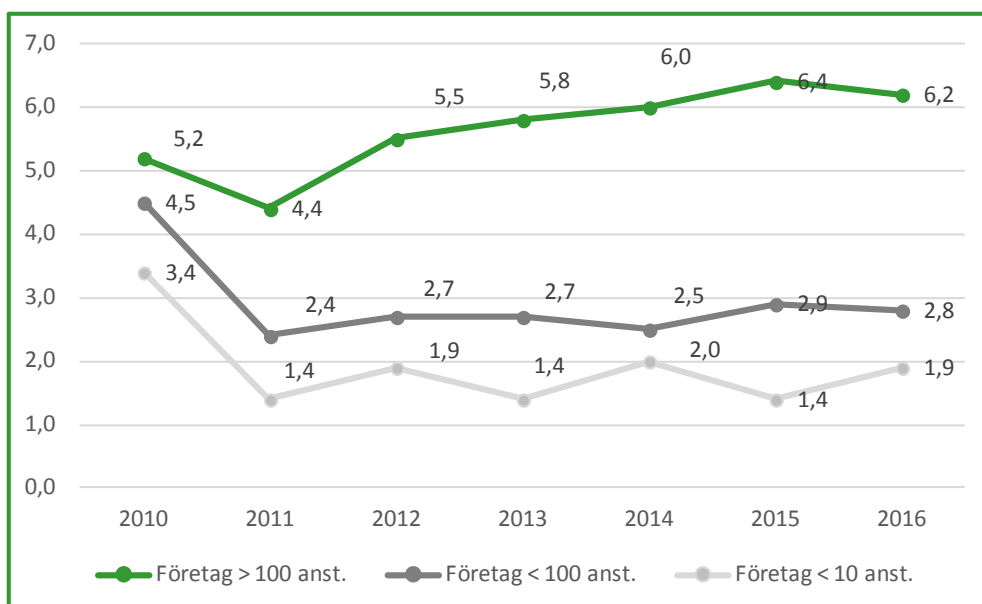
2.7.1 Sjukfrånvaro

Svenskt Näringsliv redovisar att sjukfrånvaron för kollektivanställda och tjänstemän i genomsnitt var 4,2 procent år 2016. Det är en ökning med 0,1 procentenheter jämfört med föregående år. Under det två senaste åren har sjukfrånvaron ökat med 0,4 procentenheter. För kollektivanställda är sjukfrånvaron 6,4 procent och för tjänstemän 2,2 procent. Utifrån svaren från Almegas medlemsföretag har stora företag mycket högre sjukfrånvaro än mellanstora och små företag. Genomsnittet för samtliga är 5,8 procent, vilket är en minskning med 0,1 procentenheter i jämförelse med föregående år, se figur 33 och 34.

Figur 33. Sjukfrånvaro

Figur 34. Sjukfrånvaro företagsstorlek

2.7.2 Heltid/deltid

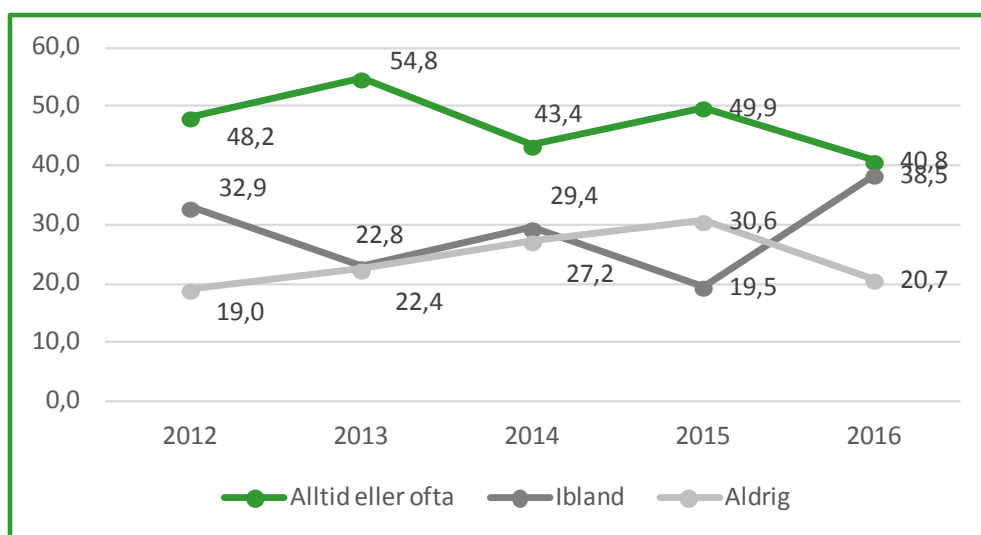
Mer än hälften av de anställda på företagen arbetar heltid, närmare 60 procent. Bland de stora företagen är denna siffra närmare 70 procent och hos de mellanstora företagen arbetar 55,2 procent heltid. Hos de små företagen är antalet heltidsarbetande lägre, 35 procent.

2.7.3 Yrkesutbildning

I genomsnitt har närmare 40 procent av de anställda i företagen genomgått en yrkesutbildning SRY/PRYL eller motsvarande utbildning. Siffrorna visar att företagen fortsätter att utveckla de anställdas kompetens. Att yrkesutbilda personalen är vanligast hos stora och mellanstora företag.

Företagen anser också att kraven på yrkesutbildning i branschen har ökat de senaste två åren. Närmare 41 procent (föregående år 49,9 procent) säger att de absolut kan se en ökning eller en viss ökning. Företagen anser att det måste kompletteras med en regelbunden uppföljning av utbildningen. Se figur 35.

Figur 35. Krav på SRY/PRYL eller likvärdig utbildning i upphandlingar

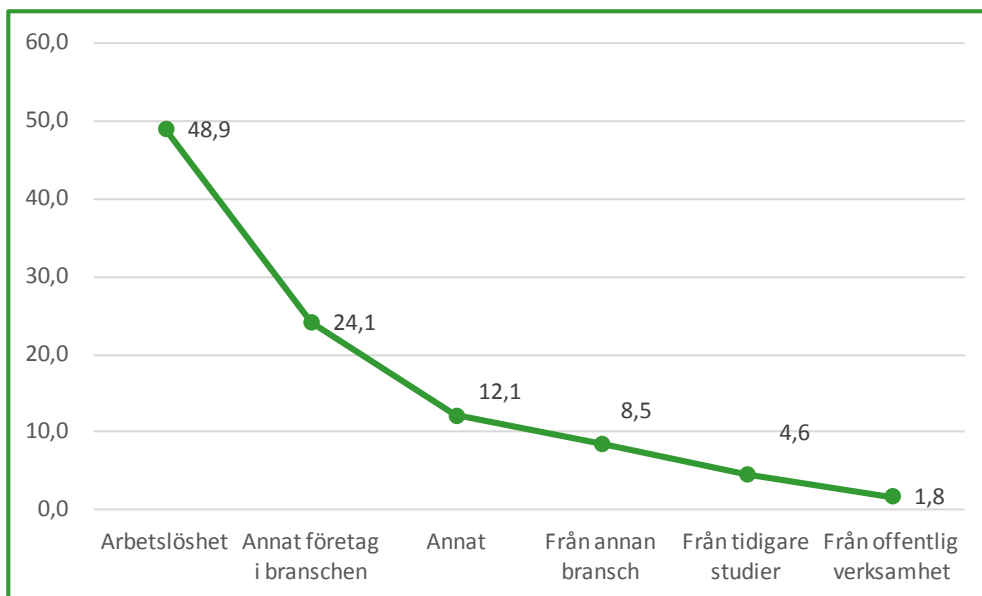
2.7.4 Nyanställda

”Närmare 50 procent av de nyanställda i städ- och servicebranschen kommer från tidigare arbetslöshet”

I genomsnitt har närmare 95 procent (85 procent vid föregående år) av Almegas medlemsföretag anställt någon de senaste två åren. Av de som nyrekryterats under det senaste åren kom 48,9 procent (51,2 procent föregående år) från arbetslöshet jämfört med 33 procent under 2009 och 2010. Se figur 36. Andelen som kommit från annan bransch eller från offentlig verksamhet har blivit allt mindre.

⁶Heltid, 35 eller fler timmar i veckan

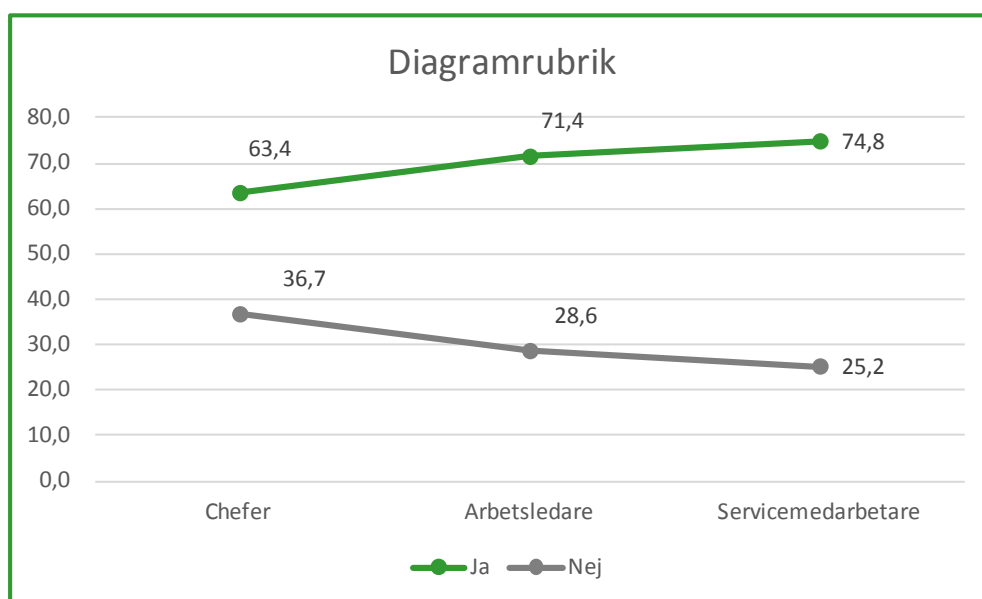
Figur 36. Verksamhet som den nyrekryterade personalen övergår ifrån

2.7.5 Kompetensutveckling

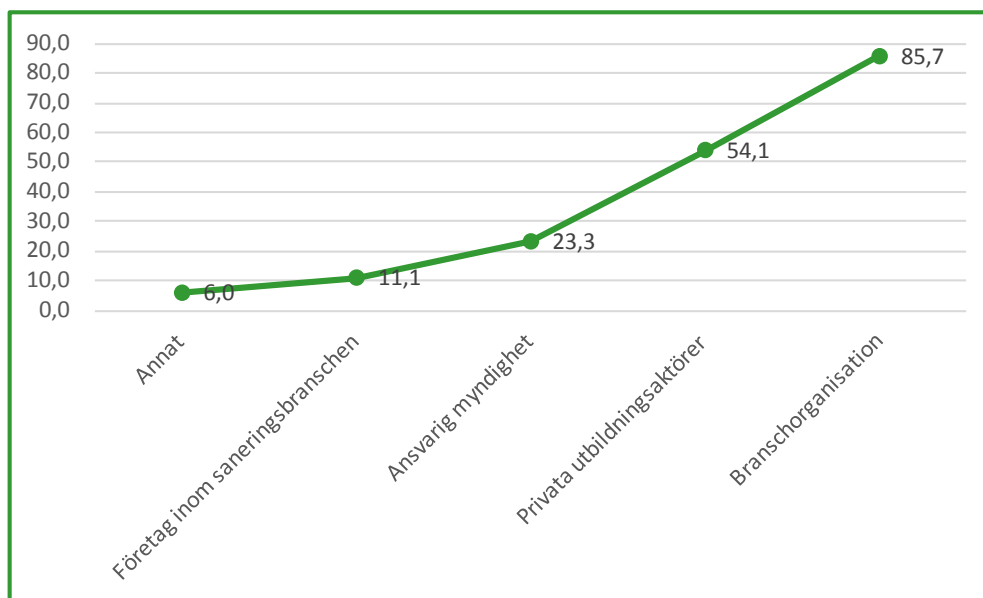
Årets undersökning visar återigen att det finns ett stort behov av kompetensutveckling av de anställda. Främst finns behovet av kompetensutveckling för servicemedarbetare 74,8 procent (72,8 procent föregående år) och arbetsledare 71,4 procent (73,1 procent föregående år), se figur 37. Företagens behov av att kompetensutveckla chefer är 63,4 procent (62,4 procent föregående år).

Figur 37. Behov av kompetensutveckling

Majoriteten, 85,7 procent av företagen (83,5 procent föregående år) har svarat att branschorganisationen bör erbjuda utbildningar inom städ- och servicebranschen (svaranden har haft möjlighet att markera flera svar), se figur 38.

Figur 38. Vem bör erbjuda utbildningar inom städ- och servicebranschen

2.8 Standarder

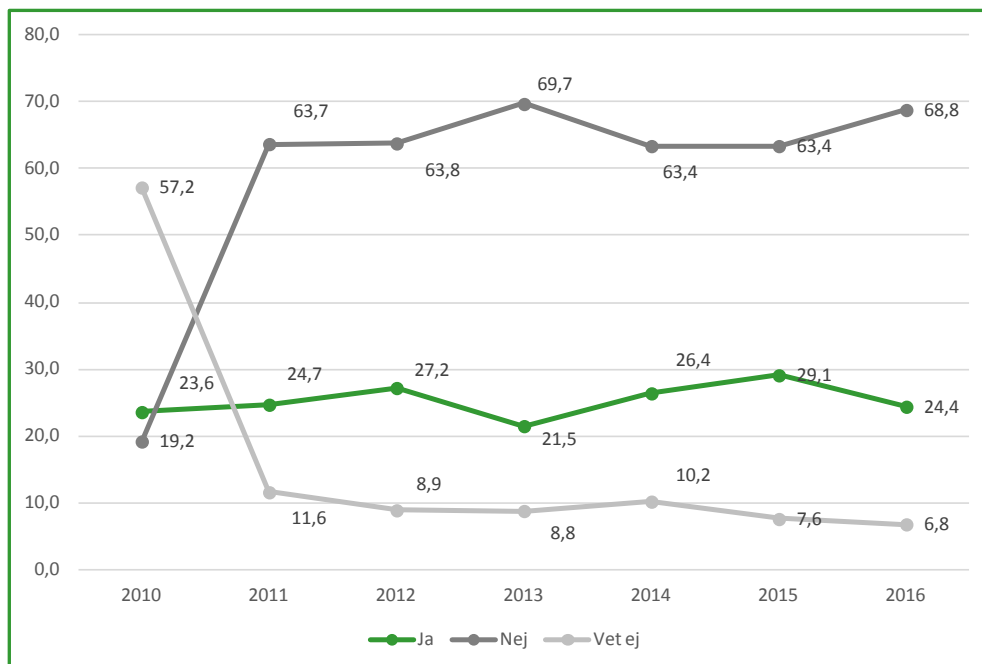
Kännedomen om den Nordiska Städstandarden SS 627801 (Kommer att heta INSTA 800 efter 2017 års revidering) minskar något i jämförelse med föregående år. 2010 var det 57 procent av företagen som inte kände till standarden, i år är motsvarande siffra endast 6,8 procent. Det pågående revideringsarbete av standarden beräknas bli klart i början av 2018.

Hos stora och mellanstora företag används standarden i betydligt större omfattning. På större uppdrag (sjukhus, kommuner och stora privata företag) har standarden blivit en branschstandard.

Antalet företag som använder standarden minskar något. Närmare 25 procent av de svarande bekräftar att företaget använder standarden, se figur 39. Dessutom ökar användningen kraftigt hos stora företag.

Det finns en ny standard för vård och omsorg, SS 8760014, rengöring och städning för minskad smittspridning inom vård och omsorg. Standarden anger kvalitetskriterier för godkänd hygiennivå och rekommendationer för frekvens och arbetsordning samt beskriver ett antal mätmetoder för kontroll av hygieniska förhållanden.

Figur 39. Användningen av städstandarden SS 627801

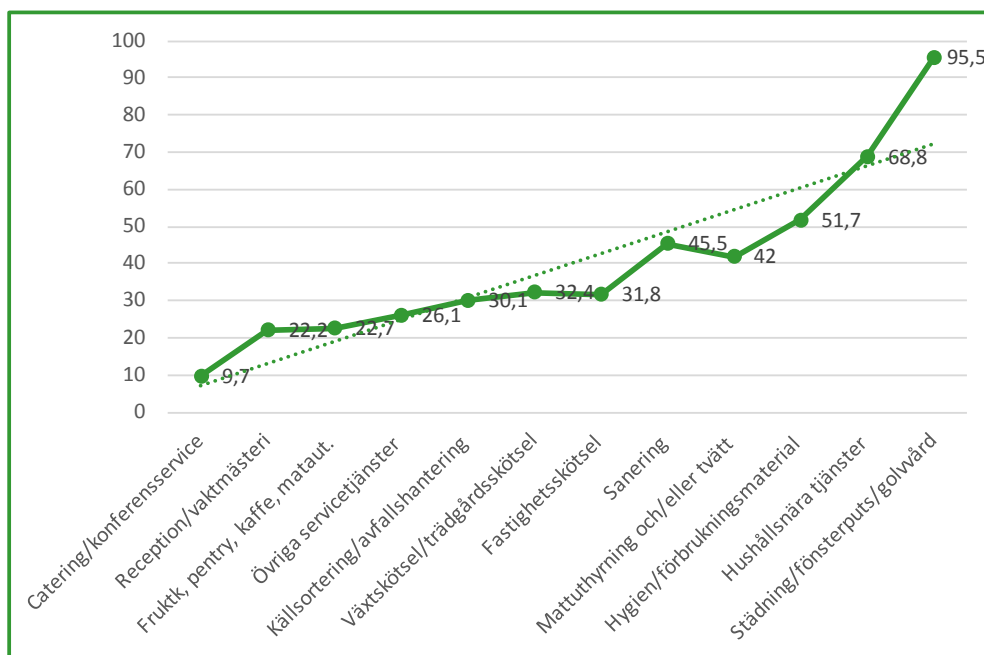
3. Facility Services

För femte året i rad har vi valt att ställa ett antal frågor till medlemsföretagen kring facility services. Allt fler företag erbjuder fler tjänster utöver städservice. Detta är en trend som pågått under en längre tid. Allt fler beställare efterfrågar fler typer av tjänster från samma leverantör, och hos många företag finns det ett intresse av att erbjuda dessa s. k. kringtjänster till kunden. Detta är också ett av de bidragande skälen till att branschen växer, eftersom fler företag erbjuder mer än traditionell städservice, se figur 40.

”Facility Services: Att samordna, styra, leda och producera supporttjänster.”

De vanligaste tjänsterna som företagen erbjuder är städning, fönsterputs och golvvård vilket 95,5 procent av företagen har uppgivit. Största ökningen av de erbjudna tjänsterna under de fem senaste åren är mattuthyrning, fruktkorgar, reception- och vaktmästeritjänster.

Figur 40. Fördelning av erbjudna tjänster 2016

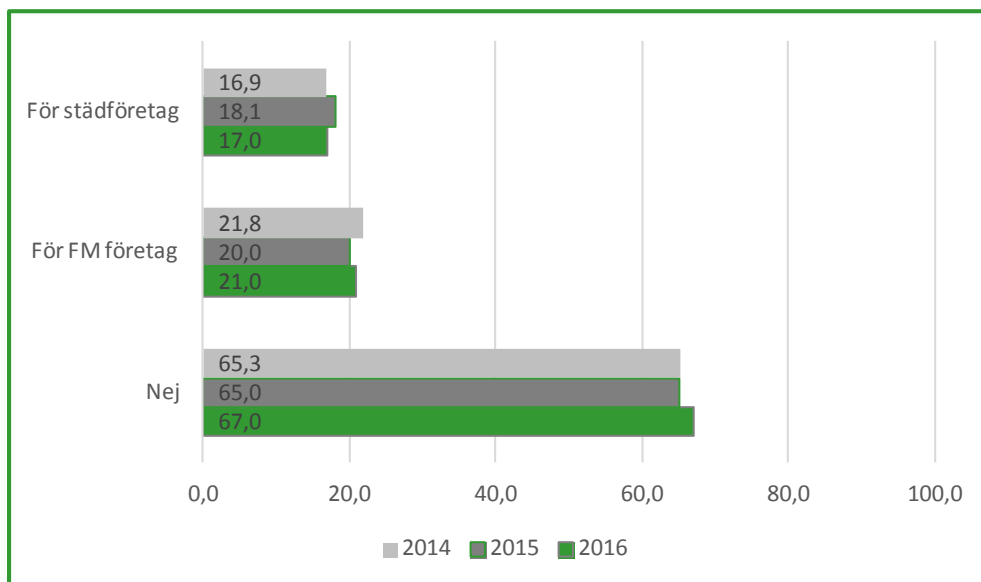

3.1 Underentreprenörskap

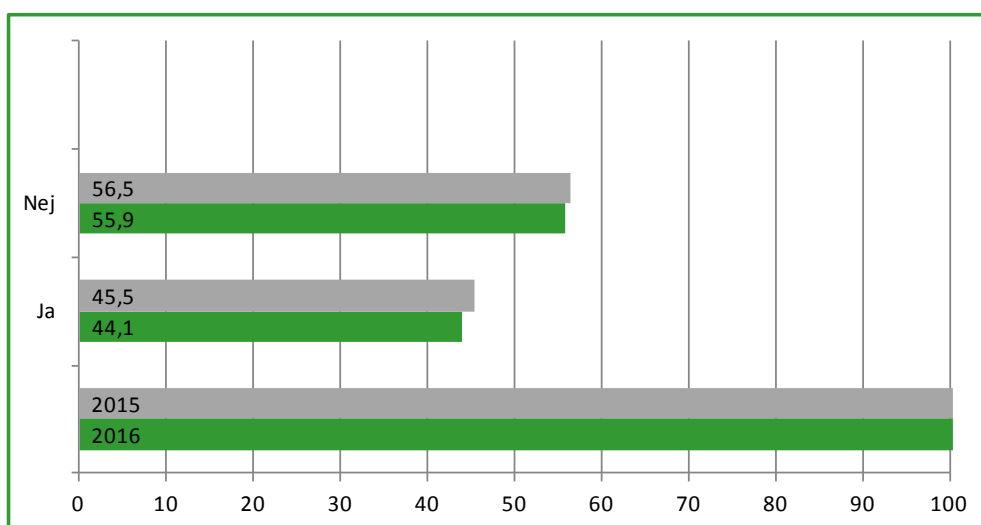
21 procent av företagen har arbetat som underentreprenörer för FM-företag jämfört med 20 procent föregående år. 17 procent har även arbetat som underentreprenör för ett städföretag. För Almega Serviceföretagens auktoriserade företag är omsättningsdelen som utförs av underentreprenörer 8 procent (4,6 procent föregående år). Det är fortfarande vanligare att de stora och mellanstora serviceföretagen anlitar underentreprenörer jämfört med de små företagen.

44,1 procent av företagen anlitar underentreprenörer. Verksamheten är ofta fönsterputs, mattvätt, golvvård samt kaffeservice, frukt- och växtservice, se figur 41. Omsättningsandelen som genererats av underentreprenörer har minskat under senaste åren, 2014 var den 6,5 procent.

Figur 41. Andel företag som utför underentreprenader 2016

Figur 42. Andel företag som anlitar underentreprenörer 2016

3.2 Outsourcing inom offentlig sektor

Outsourcade arbetstillfällena från offentlig sektor har totalt ökat med endast 7,7 procentenheter mellan 2005-2016. (beräkning av ett urval av tjänster). Den största minskningen inom offentlig sektor av antal anställda, under perioden 2005 - 2015, ligger inom yrkesgrupperna telefonister, vaktmästare, fastighetsskötare, städare, köks- och restaurangbiträden. (-18 procent). Antalet receptionister och trädgårdsanläggare har ökat med 57 procent under samma tidsperiod vilket visar att en stor del av tjänsterna fortfarande utförs i egen regi. Nedan visas statistik av olika yrkeskategorier, se figur 43.

Den stora förskjutningen mellan yrkesgrupperna inom offentlig sektor kan betyda att man har ändrat benämningar på tjänsterna. Telefonister blir t.ex. receptionister. Sammanslaget har alla yrkesgrupper inom offentlig och privat sektor under perioden haft en mycket stor ökning.

Figur 43. FM branschen

Yrken enligt SCB SSKYK 96	Antal i yrket	Andel FM	Antal pers. FM	Omsättning per anställd	Totalt
9122 hotell- och kontorsstädare m.fl.	71 122	100%	71 122	460 000	32 716 120 000
7137 fastighetsskötare	37 704	100%	37 704	950 000	35 818 800 000
4222 receptionister m.fl.	24 000	100%	24 000	450 000	10 800 000 000
4190 övrig kontorspersonal	83 550	20%	16 710	450 000	7 519 500 000
9190 övriga servicearbetare	30 340	50%	15 170	400 000	6 068 000 000
9130 köks- och restaurangbiträden	67 680	20%	13 536	1 200 000	16 243 200 000
7136 installationselektriker	26 768	50%	13 384	1 000 000	13 384 000 000
4223 telefonister	12 893	100%	12 893	750 000	9 669 750 000
2470 administratörer i offentlig förvaltning	51 818	20%	10 364	450 000	4 663 620 000
9142 vaktmästare m.fl.	8 485	100%	8 485	450 000	3 818 250 000
7241 elmontörer och elreparatörer	15 062	50%	7 531	1 000 000	7 531 000 000
5122 kockar och kokerskor	37 241	20%	7 448	1 200 000	8 937 840 000
6113 trädgårdsanläggare m.fl.	12 943	50%	6 472	1 000 000	6 471 500 000
8282 montörer, el- och teleutrustning	11 125	50%	5 563	1 000 000	5 562 500 000
4131 lagerassistenter m.fl.	55 374	10%	5 537	450 000	2 491 830 000
3413 fastighetsförvaltare m.fl.	10 717	50%	5 359	1 000 000	5 358 500 000
7242 tele- och elektronikreparatörer m.fl.	9 758	50%	4 879	1 000 000	4 879 000 000
3431 administrativa assistenter	48 361	10%	4 836	450 000	2 176 245 000
4120 bokförings- och redovisningsassistent.	47 472	10%	4 747	450 000	2 136 240 000
3121 datatekniker	41 580	10%	4 158	1 000 000	4 158 000 000
9150 renhållnings- och återvinningsarbetare	9 638	30%	2 891	1 900 000	5 493 660 000
3119 övriga ingenjörer och tekniker	28 299	10%	2 830	1 200 000	3 395 880 000
2142 civilingenjörer m.fl., bygg och anl.	12 900	20%	2 580	1 200 000	3 096 000 000
3433 redovisningsekonomer m.fl.	24 898	10%	2 490	500 000	1 244 900 000
5123 hovmästare, servitörer och bartendrar	20 638	10%	2 064	1 200 000	2 476 560 000
2141 arkitekter och stadsplanerare	7 384	20%	1 477	1 200 000	1 772 160 000
8334 truckförare	12 013	10%	1 201	500 000	600 650 000
7143 skorstensfejare och saneringsarbetare	4 000	20%	800	1 100 000	880 000 000
4132 transportassistenter	7 704	10%	770	450 000	346 680 000
9123 fönsterputsare	581	100%	581	600 000	348 600 000
2143 civilingenjörer m.fl., elkraft	4 387	10%	439	1 200 000	526 440 000
Totalt	836 435		298 020		210 585 425 000

3.3 Standardisering av Facility Management

Det pågår ett globalt ISO standardiseringsarbete med att standardisera avtal, överenskommelser samt termer och definitioner. Arbetet har pågått sedan början av 2012 och beräknas vara klart 2018. Det finns idag sju Europastandarder inom FM-området.

4. Informationshämtning

Informationsinhämtningen till denna rapport har skett via statistikinsamling samt med hjälp av en enkätundersökning.

4.1 Om undersökningen och definitioner

För enkätundersökningen har vi använt oss av analysföretaget Questback och dess verktyg Easy Research för webbenkäter. För att underlätta analysen och möjliggöra en differentiering mellan företag av olika storlekar har vi delat in företagen i tre storleksgrupper baserat på antalet anställda:

- Små företag: 0–10 anställda
- Mellanstora företag: 11–100 anställda
- Stora företag: över 100 anställda

Övriga definitioner:

Anställd är lika med årsanställd med en veckoarbetstid på 35 timmar eller mer.

Antal aktiebolag i branschen är 2 882 stycken.

Almegas medlemmar är 1 231 stycken.

(Saneringsföretagen är 154 st.).

Undersökningen som riktades till Almegas medlemmar gick ut till 819 företag. Av dessa mottog 780 av dem enkäten och 191 svarade. Intresset att svara på enkäten var störst hos stora och medelstora företagen vilket motsvarar 76 procent av Almegas medlemsföretags omsättning.

4.2 Om branschstatistiken

För statistikinsamlingen har vi använt oss av Svenskt Näringslivs lönestatistik, Soliditets Nordic Business Key (NBK), SCB, samt Almegas lönestatistik. För definition av marknaden och statistikbearbetning har Nordic Business Keys branschkod, Bisnode, använts. Statistiken har hämtats under augusti månad år 2017. Företagens uppgifter är hämtade från senast rapporterade årsredovisning, och motsvarar huvudsakligen kalenderårsredovisningar för 2016 samt för företag med brutet räkenskapsår 2015/2016.

5. Kontaktuppgifter

Har du frågor eller funderingar kring rapporten, kontakta:

Ari Kouvonen

Almega Serviceföretagen

Tel: 08-762 69 36

E-post: ari.kouvonen@almega.se

